

Брой 30. У Земуну 27. Септембра 1856. Година I.

Овај листъ постои сваког Четвртка а цена му е на годињу 2 форинта ср. безъ поштарине; поштанска такса износи на 6 месеци 30 кр. ср. Пренумерирати се може у Аустрији кодъ сваке поште или познати ваши скупитеља или управо кодъ издавателя у плаћенимъ писмама, а у Кнежевини Србије у главној књижари Вединира Валожића у Београду. За огласе плаћа се за редъ 3 кр. ср.

Ђорђе Петровићъ,

врховный вождь Србскій.

(Одломакъ изъ књиге францускогъ списателя г. Дома „О Србима.“)

I.

Георгиј Петровићъ, знатанъ подъ именовъ Црног-Ђорђа, родио се 1770. године отъ убоги родитеља. Онъ е био отъ они люди ватреногъ, мрачногъ и ћутљивогъ карактера, отъ кой се чини, да су за движеніи и войводство рођени. Кадъ естество створи подобногъ човека у средини едногъ народа заробљеногъ, онда му оно ставља за угледъ — престолъ или вешала.

Управъ у знатнимъ онимъ за француско царство годинама (1800—1811) просіяла е Црног-Ђорђа слава, и задобила е себи обште света вниманіе. Његово име струило е у свимъ државама, његова печувена завоеванія, скоро невѣројатна одважностъ и дѣла на Шварте напомињућа, у којимъ се страховито са виспреиниъ стиче, безсмртности су достојна. О Србији, единомъ угледу отъ неколико стотина миља земљъ, о малой овој точки, едва на земљописнимъ мапама означеној, нѣ ти се онда нико бринуо; но съ Кара-Ђорђемиъ цельый е се светъ занимао. Свињарскій пастирьъ, кой е са његово тисућа убоги тежака, као што е и самъ, дао е одпоръ крозь петнайсть година цѣлой сили отоманској, вођеној отъ найбільи предводителя, и стопу за

стопомъ прогнао е ии изъ заробљене земљъ свога отечества. Тай е пастирьъ побудио живо любобитство и благожелателно саучастіе.

Детинство Ђорђево протекао е у жалости и самоћи. Онъ нѣ познавао ни забаве ни радости младенства. Тайный њѣкій, но неутолимый нагонъ за слободомъ набављао му е сладости у грубимъ занимањима пастира, у којима умѣо е онъ створити за себе совершену слободу. Јошть кадъ е сасвимъ младъ био на самый погледъ Турчина — овогъ мрзкогъ господара, кипила е крвь у њму, сѣвале су њгове црне очи, избегавао е њихову близкостъ, и стада е своя водіо све по полянама одъ обиталишта людскихъ удалѣнимъ и непоступнимъ. Овде е онъ проводио седмице, а често и месеце, безъ да е у село враћао се.

Шта ли е већъ сиевао овај дѣчко? Сѣнке старе Србије, негда слободне и ратоборне пису ли излазиле предъ њѣга на гласе народнихъ пѣсама, којихъ благогласіемъ потресаваше онъ тиху пустыню! Или можда е при трајоной поетической и свѣтозорной ноћи съ востока сладка коя и дражестна вила одъ Шумадије њму тайно пришапнула силнии самакъ будућности

пѣмъ предвозвѣстила сраженя, непопята освобия, и увѣнчала гордо чело нѣгово круномъ.

И кадъ га е майка дома вратившегъ се питала: зашто онъ воле живити и дивіой пистиньы него у кругу сродства, гордый одговараше младиѣ, развлаѣеи устне са смѣхомъ презрениа: „ербо е тамо родъ слободанъ.“

Тако е пролазила прва младость Ђорђева. Мало поздніе немирный и независный духъ нѣговъ побуди га, да предузме трговину са свиняма, премда никакви новаца имао ние. Среѣа га послужи у двадесетой години; онъ буде доста богатъ за ратара. Но богатство безъ слободы онъ презирао. „Я ове новце само у толико почитуемъ у колико ии скоримъ за оружје и олово променути узмогу,“ одговоріо е онъ свомъ старомъ отцу Петронію, кой га нуѣаше, да се у будуће больма са Турцима, одъ кои нѣхова судба зависи, пази.

II.

Зими с'вечера еданпутъ седила е цела родбина у низкой колебици, жене су преле око едне трапезе, надъ којомъ е жижакъ о греди обешенъ тиняо, и остале части себе осветлявао, а мужки су плугъ превртали и оправляли. Узъ еданъ ѡшакъ огништа се діо е старый Петроніе, као што е обичай быо, и пѣвао благогласно узъ гусле стару едну народну пѣсму, коя е славила подвиге негдашиѣ Србіе. На еданпутъ отворе се врата и на прагу покаже се човѣкъ стаса високогъ, буца е отручо на леѣа, шеширъ са широкимъ ободомъ имао на глави, и пре негъ што с'прага ступи, гледаше наполево и десно, и кадъ се увѣри, да нема никога за нѣмъ, уѣе унутра, затвори врата, о коя се одупре леѣама, у едной руци ятаганъ, другу држеи на едномъ одъ пиштоля задевени за поясъ одъ коже.

„Ђорђе! жалостный сине! шта е теби?“ повиче стараць, ширеи дрктаюѣа рамена къ сину свомъ.

„Я самъ убіо едного Турчина,“ одговори овај одважно.

„Тежко мени, жалостници,“ повиче онезнаѣна мати, и склопивши руке вапие: „Господи помилуй дете мое!“

„Кадъ самъ се враѣао изъ Шипровага у Вишевце,“ настави Ђорђе, „врагъ нанесе агу некогъ яничарскогъ, онъ е быо на коню, а я пешке: „Пасъ каурскій, на трагъ,“ повиче ти онъ, „и капу доле предъ твоимъ господаромъ.“ Я повучемъ шеширъ веѣма на главу, и ни ока доле. Онъ потегне пиштольмъ на мене, а я, видишь овимъ, размрскао му главу. Садъ нема мени више овде станка, но я идемъ у гору къ браѣи у айдуке. А ако те, отаць, мене ради буду гонили Турци, я ѣу доѣи, па ѣу се предати.“

„Проклетъ быо кои се вратио,“ изъ гласа повиче отаць, „бѣжи, нештастный сине, Богъ ти у помоѣи.“

У овомъ магновенію чуе се, да нѣко тапче око куѣе куца веѣи и на врата!

Стараць са свогъ седишта потегне къ постели, тргне за сламячу, извуче изъ нѣ шару и стане узъ сина. Люди оружани са косама купе се около нѣи, а у истый паръ мати са трепленѣмъ очаяннја счепа дуго некако држалъ и гвожђе са обе стране оштро, изъ

сламе, којомъ е было увѣсно, извие, и са очима управо на мужа и сина укоченимъ преко главе пѣихове слабымъ своимъ руками држаше копль.

Смртна тишина владала е за нѣко магновенѣ, кое е довольно было за изразити ово позорѣ пуно страоте.

Одъ ови ниеданъ живъ ти се не предаде, у нѣиховомъ погледу видити е одважность, кою устне не изражаваю.

Зачуе се друго, пояче куцанъ на врати.

„Морамъ я томе край учинити,“ рече Ђорђе, съ ятаганомъ у зуби, пиштольмъ у руци тргне врата къ себи и стане на прагъ.

Млада едина дѣвица устреми се у средину себе.

„О, спасителю мой, будите благословени,“ проговори мати падаюѣи на колена.

„Я самъ, браѣо, я твоя заручница, юначе Ђорђе!“

„Ѣлице, сладка моя Ѣлице!“ рекне младиъ овај човѣкъ, и притисне ю са любви иливомъ къ сердцу.

„Я самъ изчекивала да доѣеши, видила самъ те, где си ушао Вы остали,“ настави она, „не бойте се ништа: мой отаць и браѣа моя засѣли су на краю села, на знакъ еданъ уреченый наши ѣе судъа дознати приближенѣ Турака, и васъ ѣе о томе на време извѣстити.“

„Бѣжи, сине мой, докъ е овде іошть за тебе сигурно; одлази, ѡдђе!“ дода стараць са важношѣу нѣкомъ.

„Јадио и жалостно дете мое! Небомъ те преклипѣмъ: бѣжи!“ засца мати са молеѣнимъ гласомъ руке складавше на сина пуштаюѣи

„Уклони се, Ђорђе, треба то учинити,“ рекне дѣвица уздишуѣи.

„Ѣлице! кадъ ти съ Богомъ казати морамъ, враѣамъ ти твою задану рѣчь“ рекне младиѣ са краткимъ преломлѣнимъ гласомъ.

„Непримамъ я то, Ђорђе мой, я ѣу чувати задану вѣру и у сретно и у несретно доба.“

„Но я самъ ти прогнанъ и то на дуго време.“

„Ѣл, ты си прогнанъ, што си Турчина убіо едного одъ преки наши господара Слава и хвала теби, мой бодрый заручниче.“

„Но ты незнаешь, Ѣлице, да я садъ у гору бѣжимъ да съ браѣомъ нашомъ одтуда нападамъ на Турке гонителѣ?“

„Я ѣу съ тобомъ хоѣеши ли да насъ ноѣасъ іошть венча попа? реци, Ђорђе, хоѣеши ли?“

„Плаѣемъ, да ти на даръ свадбе донесемъ животь жене едного айдука Сирота дѣвойка!“ рекне Ђорђе ублажаваюѣи мало нѣговъ крупный говоръ; затимъ настави іошть трѣѣе: „Ѣлице! узми на трагъ рѣчь твою, нема свадбе за прогонѣника.“

„Никадъ ништа, я самъ Србкиня, коя рѣчь не поричемъ.“

„Е, добро, твой самъ овогъ и оногъ вѣка, моя Ѣлице!“ Млада дѣвица падпе младожени на прси.

„Но добро разсуди; кадъ я побѣгнемъ, ови проклети наши господари гонѣе свакогъ, кои мене любѣи Ако они, да се мени освете, нападну на тебе!“ рекне младиѣ тужнимъ гласомъ, „ахъ, ова ме мисао за сердце чупа!“

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

„Иди и небрини се Ђорђе . . . Ево, тко ће ме одъ насилія нѣиховогъ закрилити?“ одговори мирно дѣвојка, тргнувши пожъ у недри скривенъ. Ово ми е савъ адиѣаръ, кои заостае у рукама жена кукавне Србіе!“ рекне она горко осмешкуюћи се.

Сузе, прве може бити, кое е проліо неустрашимый младичъ, потекле су низъ нѣгово огорѣло лице, кадъ е своимъ рукама родителъ, пріятелъ и невѣсту обимао.

„Съ Богомъ, я ћу се за васъ старати. Тешко опоме, кой васъ и за длаку на глави дирне! Ахъ садъ,“ рекне онъ са одушевленіемъ, „садъ е суѣно: вѣчный бой, бой на животь и смрътв противу Османлія!“

И онъ изчезне.

Ово е позоръ рѣшило судбу Ђорѣа Петровића; ово приключенъ рѣшило е судбу несретне Србіе.

Одъ часа тогъ по цѣлой земљи несреѣне Србіе, изложено турскомъ мученю, свакий данъ подъ свакимъ видомъ, едно за другимъ понавляла су се ова поразителна позоришта.

III.

У айдуке, тако зване по простомъ „горске пуштаје“, ишли су обично Србіянци изъ равна, гонѣни было право ил' неправо одъ турски господара. Обгуженъ бѣгао е у стародревне шуме, ту е налазіо првобитну слободу сдруживши се са онима, кое е подобанъ случай у гору довео; несреѣна была е обшта, они су живили узаѣдини и братски. Айдуци нападали су на Турке само, којима су често отимали новце изъ Београда у Цариградъ шиліане; они нису као непријатели сматрани были одъ свои земляка. Зимн примѣни су были у . . . колебама, и гдикой нису се до пролећа у гору враћали, осимъ ако е какавъ важный уговоръ требовао обшту одъ свою союзника подпору.

Поздніе, кадъ су се дизали Србіянци противу Турака, несретна нѣихова родбина нашла е прибѣжиште кодъ айдука. Старци, жене и дѣца оставляли су свое куће и станили се са стокомъ у гори, одкуда су крозъ сто неволя рану носили мужевима, дѣци и браћи, кои су бой били у равници.

После едне године, одъ како е Ђорђе отишао у айдуке, онъ постао нѣиховъ предводитель, и управляо е нападања тако умѣтно и неустрашимо, да су Турци осетили, да предъ айдуцима мора нѣкакавъ страханъ вођа бити. Одрѣѣ то е савъ посао быо айдука, што су нападали на путнике, и што су кадикадъ по друмовима отимали царску кассу; по садъ су почели нападати на люде и добра по градовима самимъ. С' дана на данъ откривала е турска полиція потайне нѣке саюзе, кои су духове на буну дражили, по мѣсти близо гора лежећи; и непрестана покретаня маньи гомила обелоданила су у осталомъ, да е созаклетіе далеко разгранато противъ властей Турака на прагу.

У биткама, кое су айдуци имади са послатомъ на нѣи войскомъ, Ђорђе е показао сва свойства навѣштীগъ войводе са свое стране.

Предъ четама своимъ добро оружанимъ храбрый е вождъ, са безбѣдношћу свога четованя, съ одважношћу нападања у непријателске гомиле страхъ сипао и передъ; и ползуюћи се нѣиховомъ смутньомъ, кою

е онъ производіо, сѣкао ий е као репу, и земљу е Турцима мртвимъ покривао, безъ да е много свои молака губіо. Никадъ се ніе онъ упуштао у отворено сраженіе, гди бы поразителна нееднакость у числу бораца могла нѣгове момке застрашити, а Турцима више повѣреня улити.

На халовитомъ вранцу, у лицу црнъ, съ чертама яко израженимъ, кое су дуге црне власи окружавале нѣгово угрожателно чело, страшный погледъ, стремливъ покретъ, горделивый стасъ као и заповедаюћий огромный гласъ чипяше, да е Ђорђе, простый тай србіянацъ у простачкомъ своемъ одѣлу, кое ніе никадъ са себе збацио, роѣнъ, да своимъ вольомъ надъ свима и свагда влада.

Никадъ побѣженъ, свагда побѣдитель предводитель айдука постао е страшиломъ турски войска. У своемъ суевѣрјю они су нѣму силу волшебну приписивали, и не другчіе но Кара-Ђорѣемъ га звали.

Но наскоро морала е власть турска и то увидити, да е ово движеніе узело совршенный политический характеръ. Одъ нѣкогъ времена у свакомъ важніемъ сраженю притицали су обитатели равница своіой браћи у помоћъ, затимъ после побѣде враћали су се на свое польске послове.

Порта е то видила, да она безъ употребленя велике силе неће у станю бити ове чете обуздати, кое су с' дана на данъ све слободни постаяле, и подкрѣпљивале се охотомъ помоћника непоражаеми. Зато заключи, да одлаже са нападаніемъ, и Паша у Београду, гдѣ е была столица намѣстничества турскогъ, добио одъ Султана налогъ, да потайно страховитомъ предводителю айдука сайна предложена учини.

О покореня ослобоженъ быти одъ . . . свогъ лично е на себе навукао быо убиствомъ иичарскогъ аге; далъ, да ће добити велику суму новаца и високой степень у турской войски. Но Ђорђе одбаца сва та предложена съ презреніемъ.

„Кажн онима, кои су те послали,“ рекне онъ, „да я нећу родъ мой за бакаръ продавати, нити да я потребуемъ нѣихове милости и штедроте. Дотле, докъ узъ мрзость мою буде се држало раме ово, я ћу гонити угнѣтателя мога отечества дотле, докъ една капльица старе србске крви крозъ мое жиле буде текла, я ћу остати нѣиховъ неумитный непријатель, и нѣима займъ за срамоту враћати.“

За тимъ постави се велика цѣна на Ђорѣеву главу; кућа нѣгова буде до темеля разорена, и землѣ одъ отца му одузете. Старый Петроніе наѣе прибѣжиште кодъ Єлициногъ отца. Гостопримство Петронію одъ пріятеля указано, ове доводи у опасность, безъ да ће онога спасти. Турска полиція здраво мотри.

Ђорђе намисли, да страной земљи повѣри родителя свога, єдино добро, кое му е заостало. Три су године протекле, одкако е Ђорђе отеческой колеби рекао съ Богомъ; сирота майка нѣгова већ е была умрла, жалость ю е уморила; отаць нѣговъ нема ни камена, на којимъ бы сѣду главу приклоніо, млађий е братъ нѣговъ у бѣгству . . . Ово савршено нещастіе, ово поразително опустошенъ очиногъ огништа све то нѣгово е дѣло. —

Горскомъ айдуку при погледу овогъ разора да

пукне срце одъ жалости, нѣгова мрзость на Турке ускипи садъ веѣма него икадъ пре; они! они су сами истоукъ и узрокъ толики неволя! Бѣсть на нѣма еднимъ, онъ ѣе до издыханя калити срдце за цѣлу несреѣу свѣю свои.

Полноѣ ѣ, бледый мѣсець са печални зраци осѣнява човѣка, кой се Богу моли, клеѣѣни на обрастломъ гробу едномъ у гроблю вишевачкомъ. Дубокій уздисай прса му раздиру, више пута пада онъ на гробный каменъ маховиномъ веѣхъ покривенъ, овай онъ любви, овай онъ сузама облива. Напоследку са жестокииъ и скорбнимъ узмученѣмъ устане.

„Съ Богомъ майко моя . . . я ѣу те осветити,“ рекне онъ са израженѣмъ страшнимъ. Затимъ баѣи се на халовитогъ вранца, кога узду нѣе изъ руку пуштао, и полако упути се колеби едной на краю села лежехой.

На даный знакъ отворе се врата, више людѣи изкоче, около едного очаявшегъ старца и метну га иза коняника, кой се пригне и загрли свое прѣятелѣ.

„Хвала браѣо! Съ Богомъ, Ёлице,“ рекне онъ тихо, ободе коня и одлети као стрела.

Кадъ близу Саве доѣе, коя дели Србию одъ Аустрѣе, Кара-Ѣорѣе сяши и посртаюѣегъ отца придржаваюѣи поѣе къ чуну, кой ѣ быо за брегъ привезанъ; два айдука чекаю на нѣму, да на найманѣиъ знакъ свогъ господара возе.

Но у магновениу, у комъ бы оставѣо сѣдый Петронѣе мѣста, коя су му тако мила и драга была, обале потока, сведокъ прве детинске игре, поля, коя ѣ онъ своимъ оросѣо зноемъ, землю, гдѣ почиваю кости нѣгови родителя, и миле дружине, седамдесетолѣтний робъ, привигнуть на нго неѣе тако скуде, сло- . . . да жертвуе. Сузе су прелиле нѣгово честно лице.

„Ѣорѣе!“ рекне онъ, „у мое ово доба горакъ ѣ лебацъ и туѣини, воздухъ ѣ смртоносанъ, коимъ се тамо дѣше. Дай да останемо овде, дѣте мое, я ѣу самъ нѣи до паше; приклиняѣу га сѣнкомъ свогъ лю-

бимогъ сына, когъ ѣ изгубѣо, да те мени остави. Покори се Турцима, сине . . . шта знашь, они су наши господари . . .“

Ове су последне рѣчи дирнуле у све живце, кои душу едного отечестволюбца тресеу; новый боль почне га тиштати на срдцу . . . несретни господари србски они су веѣхъ и у самомъ нѣговомъ остарѣломъ родителю кровь србску изкварили.

„Робъ, робъ вѣчный овимъ опакимъ господарима,“ повиче онъ савъ црвенъ одъ лютине, „дай, да се иде докъ ѣоштъ . . .“

У томъ магновениу, кадъ ѣ ѣоштъ последню рѣчь изустити хтео, зачуе се пуцнава пушака; ово су Турци одъ Босне, кои се приближую бѣюѣи се съ айдуцима размѣштенииъ, да закриле бѣгство свога предводителя.

Више нема магновениа едного да се изгуби.

„Отацъ,“ проговори Ѣорѣе ублажаваюѣи свой огромный гласъ, „за име блажене майке мое, коя насъ гледа одозгоръ . . . Ходи, ходи, я те молимъ и преклиниѣмъ,“ и повучи га къ рѣки.

Но старацъ са свомъ снагомъ одатне се. Баѣи дугѣи и жалостный погледъ свудъ околъ себе.

„На овой самъ земљи живѣо, на овой ѣу умрети,“ проумля онъ, загрли свомъ снагомъ дрво едно.

Топотъ коня одзива се, тана едно згоди у дрво, кое неприклонимый старацъ рукама обимаше. Садъ се веѣхъ неможе побеѣи.

Ѣорѣу се коса дѣже на глави, мртвый му зной пробѣе чело, очи му се заплаире, и онъ спораженѣмъ викне: „Болъ да умре, негъ да живъ у руке Турака падне.“ Клекне предъ отцемъ на колена, и замоли

Чуо се тихый гласъ: съ Богомъ отацъ, съ Богомъ сине! . . .

Отацъ изпусти душицу а синъ за оружіемъ кривимъ у руки, збунѣнъ ваѣ себе одъ жалости доче- пасе рѣке и изчезне у волнама Саве.

І. Димитрѣвиѣхъ.

Самртный стра'.

[Хумореска.]

Преповедали смо одпре (у Подунавки подъ бромъ 26. и 27.) о господару Тири Танкобрку, како ѣ мало по мало радѣо и мучѣо се, докъ нѣе велику куѣу и лепе новце стекао, те тако богатимъ човекомъ постао. Данасъ онъ ужива и можемо га скоро свакиѣ данъ после подне у кафани неке вароши — до имена исте нѣе намъ стало — видити, гдѣ се съ добримъ прѣятельима при едной кафѣ о разнимъ стварима разговара и више пута, кадъ му се немили политику терати, своя страдания преповеда, коима ѣ као трговачкѣи калѣа изложень быо. Сити люди свагда су весели, а весели люди обично добро говоре, почемъ имъ ѣ срце на езѣку, те зато нема кодъ нѣи претвараня и коеква кривуданя. Господаръ Тира говораше дакле одъ срца, ербо ѣ ситъ и весео быо, и ми смо га радо

слушали, знаюѣи да се онъ одъ истине шали а изъ шале своимъ слушаоцима кадкадъ башъ и истину креше.

Управо на ново лѣто, кадъ ѣ Тира веома добре волѣ быо, и после подне у кафани веѣхъ седѣо те служительима дарежльивомъ рукомъ неколико шкуда поделѣо — донессоше новине некиѣ гласъ, кой ѣ нѣгове прѣятелѣ яко разжалостѣо, да се то и казати неможе. Гласъ ѣ тай быо: да ѣ аѣи на сребро и злато одъ двадесетъ како ѣ одпре стаяла изненада на тридесетъ проценти одскочила. Овай ѣ гласъ Тирине прѣятелѣ зато силно уздрмао, ербо су данъ два пре сво сребро и злато, коѣ су у касѣ имали, за банке дали были и по старой аѣи само двадесетъ на сто добили! Из- клизнуо имъ дакле изъ руку лепъ добить, когъ бы

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

имали, да су само могли — намирисати, шта се на берзи ради.

Ћира слабо е за ажію маріо, почемъ му е трговина такова била, да е съ банкама радити могао, те сребра и злата ніе заради нѣ ни потребовало. Онъ дакле своимъ пріятельима, кои су одъ ажіе тако рећи живили, рекне сажалительнимъ гласомъ: „да е велика несрећа на сто само двадесетъ добити, кадъ бы човекъ могао тридесетъ имати, ахъ, то увиђа и детенце, кое іоштъ букваръ учи, но мои пріятельи, блажите се тимъ, што кадкадъ мора бити и пазара безъ врача.“

Пріятельи на ове речи Ћири никаква одговора нису дали; онъ зато погледе свое по кафани далѣ баци и усмотри нека лица, која су намъ већ позната. Да бы пріятелъ одъ жалостни размишљивања, у која су се упустили, одвратио, стане садъ овако говорити: „Ено вамъ тамо господара Ксилохира, оно мало брка, шта имаде, срдито чуна, а господаръ Янко Папулофагъ — чујте само, како уздише — стои до нѣга те му нешто шапута; мислимъ, да му говори, да већ неће више ни папуле ести, докъ штету непоправи. Ахъ, све то учини ажія, небыло е да Богъ да!“

Кадъ е Ћира овако говорио, разведе се чела нѣгови пріятеля, која су као некимъ мрачнимъ покриваломъ застрта била, и онъ продужи речъ изнова: „видимъ тамо и господара Тешу (кождера), служитель лепо му се кланя, али онъ слабо на нѣга пази. Хоћу, да му се садъ јавимъ. Господару Тешо, честитамъ вамъ ново лѣто. И не чуе ме, тако е замишљивъ. — Да видимъ, шта ће ми господаръ Пантелія — нашъ вештый брјачъ, почемъ безъ сапуна брие — на мое честитанѣ рећи, ено га тамо на страни, гди нешто са чивутиномъ Яковомъ брјачемъ брјаче. — Пантелія, честитамъ вамъ ново лѣто. Шта врага, и не обазире се на мене, ямачно му е ажія главоболіу нанела. Знајте садъ, да ће господаръ Пантелія одъ данасъ своју муштерію іоштъ болѣ бријати, и она ће му троSTRUKO платити, што е чрезъ малу ажію изгубіо.“

Ћира е могао опазити, да ово прорешетанѣ некога невређа, и зато настави далѣ: „Где, оде чивутинъ Яковъ као опаренъ одъ господара Пантелие, камо ће садъ? Ено га, гди се са поштенімъ господаромъ Хавакукомъ разговара. Шта, очи су имъ пуне суза — одъ радости можда, ерѣ е ажія напрасно скочила. — Башъ добро, што намъ господаръ Еремія (бодежъ) долази, драго ће му бити, ако му честитамъ. На многая лѣта, господару Еремія — е, и онъ ме не чуе те брѣи на прстима, колико е добіо, не, колико е могао добити, да е почекао, докъ ново лѣто дође.“

Ћира е био хилядаръ, а овима се не замерало, кадъ се шале. Уђе садъ господаръ Шмалцманъ у кафану, Ћира га одма поздрави и рекне му: „на здравлѣ ручакъ, господару Шмалцману, молићу да ми кажете, како шпанске акціе стое, одъ како е сребро и злато поскочило. Мислимъ добро, не? мани га се, данасъ ти е глувъ и немъ. — Добро дошли, господару Пфефериницу, молићу мало бурмута. Шта, заръ сте бурмутицу кодъ куће заборавили, а можда вамъ се већ и не ширка? Да, да, моимъ гласомъ слабо камо продрети могу, нитко мене слуша, и све то починише новине, кое су намъ башъ на само ново лѣто жалостну вѣсть донеле, да е ажія поскочила!“

Садъ е Ћира учтао те само нешто мало се смешіо, чему не треба да се чудимо, почемъ е господаръ Ћира великій човеколюбацъ быо, а одъ ови се зна, да радъ не плачу. А зашто бы и плакао, кадъ се е могао смејати о туђемъ трошку?

„Ахъ“, рекао бы затимъ Ћира, „кадъ самъ іоштъ трговачкимъ калфомъ быо, и овамо дошао, да дућанъ отворимъ, смејали су се неки господари, одъ кои самъ онда хиладу талира у займъ искао, а данасъ где — смејемъ се я а они се жалосте.“

Ово е Ћира јаснимъ гласомъ говорио, да су га они господари, којима е мало пре ново лѣто честитао, добро разумети могли, а то е Ћира управо и хтео, по да се небы чинило, као да онъ изъ неке опаке намере — сходно пословици: жао за срамоту враћати — толике речи просипа, брзо придода: ново намъ е лѣто данасъ, и зато треба да се шалимо и добре волѣ да будемо, ербо ћемо крозъ читаву годину весели бити, ако данасъ еву жалостъ одъ себе одбацимо.“

„Господару Ћиро“, одговори му на то еданъ одъ нѣгови познати „нама се чини, да вы по мало боцкате —.“

„Я — боцкамъ?“ запитала Ћира зачуђено. Нити имамъ иглице у руци, нити ми е шиласть езикъ, да бы могао боцкати. Не, не, жао ми е, шта сте се свиколици заради ажіе, која ће за кои данъ опетъ пасти, у дубоке мисли дали, и зато тражимъ мелема, да вамъ болю ваше душе излечимъ. Найболѣи мелемъ пакъ за жалостъ е шала, а особито онда треба се шалити, кадъ намъ они, кое жалостъ обузима, вино и ракію не пію. Не замеравайте ми дакле, ако самъ се нашаљу, те слушайте, како самъ я едномъ као трговачкій бити, угледайте се у мой примѣръ, на — смејте се потомъ вашој несрећи, која е спрямъ мое тадашнѣ патнѣ права лакрдія.“

Кадъ Ћира ова изустил, обколе га нѣгови пріятельи — нашъ изворъ, изъ когъ ову лепу преповедку видимо, додае и то, да су слушательи томъ приликомъ мало више, него што бы требало, уста своя отворили — и Ћира овако стане преповедати: „Было ми е осамнайсетъ година, кадъ самъ изъ Новогсада као трговачкій калфа у светъ пошао. Дођемъ у Суботицу и ту кодъ некогъ господара Керепешія у службу станемъ. Добро ми е кодъ нѣга было, имао самъ свакій данъ доста ести и нити а посао башъ ніе толико тежакъ быо. Кадъ годину изслужимъ, повуче ме срце, да видимъ Пешту, за коју самъ слушао, да е лепа, богата, велика варошь, да е управо рай за љаке и за трговачке калфе. Я дакле одкажемъ моме господару, кои ми рекне: „сине, заръ ти се већ досадило кодъ мене свакій данъ ести печеня и колача? Айде, я те не заустављамъ, кушай твою срећу далѣ и огледай се мало и у Пешти. Ево ти твои новци, на путуј здраво мирно, али мислимъ, да ћешъ се, а то може бити на фришко, могъ дућана сетити и за нѣмъ уздисати. Съ Богомъ.“

Я самъ се радовао, што самъ свои новаца имао и мисліо самъ, да ћу съ нѣма по целоме свету моћи путовати. На речи господара Керепешія нисамъ башъ много ни пазио, ерѣ самъ све еднako о Пешти саняо и за цело држао, да ћу тамо беле пчеле стећи. Одемъ

дакле лакимъ срцемъ и іоштъ лакшомъ торбомъ, по-чемъ много пртлага нисамъ имао, и обижемъ сву Суботицу, да кола нађемъ, коя бы ме у етину цену до Пеште одвезла. Но кола нисамъ нашао по мојој желји и зато се решимъ пешке путовати.

Првѣи данъ одао самъ по песку доста трудно и разпитивао за путъ, когъ ми поедини чобани, кое самъ сукобио, свагда показаше. Преноћимъ у некој усамљеној чарди и сутра данъ потегнемъ опетъ далъ. Нема ти хрђавіегъ положеня него кадъ по пустарама пешке тумаращъ, а пута незнащъ, те никогъ не виђашъ, кой бы те упутіо. То ми се тай данъ догодило. Време е было кишовито, нигде никогда на путу, и тако самъ одао часъ овамо часъ онамо, почемъ е трага и стопа у песку на све стране было, да нисамъ могао разабрати правый путь. У то ме сустигне вече и скоро и тамна ноћ, кадъ на мою срећу подалеко одъ мене опазимъ неку светлостъ, спрочу кое самъ кораке хитро управляю, и тако дођемъ до едне мале крчме, у кою уђемъ, Бога хвалећи, што самъ подъ кровъ дошао.

Та е крчма у себи садржавала едну куйшницу и собу, а у обой было е два дрвена астала, неколико клупа, и у едномъ буцаку стаяло е буре съ виномъ, до овогъ опетъ буренце съ ракіомъ, мало далъ висила е полица, на којој су флаше, чаше и подобне ствари место имале. У другомъ буцаку пакъ стаяла е фуруна, а до фуруне быле су мердевине постављене, на којима се до едногъ отвора а одтудъ на таванъ ишло.

Кадъ самъ крозь куйшницу у собу ушао, некій ме е пріятный мирисъ разгаліо, почемъ е на огњишту ватра живостно праскала и у гвозденаку говеђій пацмъ-ячъ до зивета утѣшно примѣнащъ было. У соби самъ угледао више чобана и чикоша, кои су при асталима седили и вина пили, а ій лепо поздравимъ те седнемъ на клупу и замолимъ крчмара за конакъ.

„Быће“ рекне ми онъ, „конака, но може быти да сте и гладни и жедни, и зато ћу вамъ деба, вина и шта се нађе драгомъ вольомъ изнети.“

Я се одма наприказа прехватимъ, когъ ми е крчмаръ донео, окрепимъ се къ тому добримъ виномъ, и кадъ самъ се већ како треба наситіо, извадимъ кесу, у којој су се цванцики блистали, те кажемъ крчмару, да самъ радъ платити. Онъ ми одговори, да ћу моћи и сутра платити, и ако самъ поспанъ, да се слободно преко мердевина попнемъ на таванъ, тамо ћу наћи кривета и моћи ћу спавати до белогъ дана.

Я дакле кесу съ новцима метнемъ опетъ у џепъ, латимъ се мое торбе, рекнемъ свима лаку ноћ и попнемъ се на таванъ, гди нађемъ креветъ прилично угоданъ и затимъ легнемъ, метнувши пре торбу подъ главу.

Башъ кадъ самъ већ хтео заспати, родіо се ме-сець на пебу, и нѣгова светлостъ, коя е крозь прозоръ таванскій до мене допирала, сасвимъ ме разбудил. Къ тому чувмъ, к'о да нешто шушти близу мене и затимъ опазимъ, да се нѣтко предъ моимъ очима пія, те садъ се тако заплашимъ, да скоро нисамъ ни ди-хати могао. Но шуштещъ опетъ престане и кадъ очи после тога отворимъ те смело око себе погледамъ, неопазимъ већ ништа, на кое се мало уириримъ.

Али залудъ самъ се ипакъ утруђивао, да се страха отресемъ, кои ме е одире обузео быо. Слушао самъ, докъ самъ іоштъ у Суботици служіо, да имаде разбойника, кои ноћу пустаре обилазе, у тамошнѣ чарде се увуку и невине путнике плячкаю, а кадкадъ ій и убію; и жалостно ме свати слутенъ, да самъ садъ и самъ међу разбойнике дошао, кои ће ме поробити па можда и убити.

Ахъ, уздисао самъ за кућомъ господара Керепешія у Суботици, гди самъ безъ брига живіо, сећао самъ се нѣгови речи и каюо се, што самъ посве не-смотрено одпутовао, али за кишомъ не помаже већ япунце и мое уздисанъ и каянъ умножаваше само страхъ, съ коимъ самъ се боріо.

Занста су чикоши, кое самъ за праве пустае држао, іоштъ у крчми седили и пили, и крвь ми се скоро у жилама следила, кадъ самъ далъ чуо, како еданъ другоме говораше: „айде, Пишта, узми ножъ, по-пни се на таванъ па сеци —“

„Хоћу,“ рекне другій, „садъ таки.“ Затимъ се нѣтко хитро на таванъ попне и ножемъ, кои му се у руди блистао, до мене дође. Я се савъ укочимъ, и тако силно ме е тай страховитый догађай дирнуо, да самъ велику немоћ у себи осећао и доиста у несвести лежао. Шта се е после тога случило, нисамъ на-равно могао знати.

Предъ зору самъ се текъ одъ мое несвести ра-забрао и очи мало отворіо, кадъ — опетъ опазимъ човека, кои е главу крозь таванскій отворъ промоліо и у мене гледао.

„Спава ли?“ запита нѣтко доле у крчми.

„Чини ми се, да спава,“ одговори човекъ, кои е садъ на таванъ лежашъ быо.

„А ты корачай полагаано, не буди га, те узми си-виру, кою ћешъ тамо десно у буцаку наћи, па айде садъ, да му одсећемо главу —“ ове речи чуемъ, и гроза хладна стегла ми грло, да већ нисамъ ни едно слоце проговорити могао.

Боже, Боже, помисліо самъ у себи, теби преда-емъ мою душу — и очекивао самъ садъ смртный уда-раць. Но — до тогъ ніе дошло.

Мени се учинило, као да лежимъ у нѣкой тамной дубльини, и одъ велике слабости самъ до после и заспао.

Кадъ самъ се преуо изъ сна, было е све видно около мене на тавану, а напољ стаяло већ и сунце доста високо. Я скочимъ на ноге и захвалимъ Богу, што самъ живъ остао, и при дневной светлости пре-гледамъ садъ мой конакъ. Ова е решила ноћну тай-ность.

Спрамъ кривета, на комъ самъ лежао, висило е више венаца беда и црна лука, црвене паприке и едина подугачка кора сланине. Ветрић е ноћу крозь таванъ дувао и оно шуштещъ проузроковао, кое ме тако за-плашило; а што самъ видіо, да се нѣтко предъ моимъ очима пія, то су были венци и сланина, кое бы ве-трић кадкадъ амо тамо кренуо. Опазіо самъ такођеръ на сланини скоряшну рѣзотвцу и одма се досетимъ, да е чикошъ съ пожемъ на таванъ дошао быо, да себи и своимъ друговима комадъ сланине одреже.

Ей, ћиро, рекао бы садъ самоме себи, башъ си ми юнакъ, кой се плаши и одъ голе сланине. Узмемъ

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

затимъ мою торбу и сиѣмъ преко мердевина у крчму. Ту се налазио крчмаръ, когъ одма поздравимъ, на когъ ме онъ зашита, како самъ спавао и зашто ми е лице бледо?

Я му кажемъ, да башъ нисамъ посве мирно спавао, а онъ ми на то одговори: „аха, то сте се ви можда заплашили одъ Пиште, кадъ е на таванъ по сланину ишао, и кадъ е предъ зору сикиру оданде скинуо. Е, опростите, сланине е требало за момке, кои су за марвомъ морали ноћи, а сикиру самъ тражио, да главу одсеѣмъ едноме грдноме ђурку, кой се ено у гвозденику већ кува. Дођиће намъ до кой часъ спаинска господа, коя ће землѣ прегледати, и тога ради заклао самъ ђурка, да ѿ лепо почастимъ. Изволите садъ чекати, докъ господа дођу, па ће те моћи съ њима ручати.“

Я самъ се заруменіо одъ стида, шта самъ тако страшливъ био, и потомъ се захвалио поштеноме крчмару на доброту, којомъ ме е дочекао. Скоро дођу и господа, коя мой улюдный поздравъ благонаклоно приѣме

и мене после къ столу призову, гди самъ се ђурку башъ добро осветіо, и самртный стра', когъ самъ ноћу претрпю, савршено себи изъ главе избіо.

Господи се допало, што самъ као србинъ тако лепо мађарски говоріо и срдечно су се смејали, кадъ самъ имъ преповедао, како самъ ноћу у самоме страху провео; поштеныи крчмаръ пакъ нехтеде одъ мене новаца приѣмити и рекао бы ми: „задржите ваше цванцике, когъ ћете у Пешти лако и лако потрошити, вы сте ми конакъ већ платили, почемъ сте госпуду и мене съ вашомъ преповѣдкомъ развеселили.“

Господа ме повезоше са собомъ до обличнегъ места и ту ми нађу прилику, да самъ могао съ еднимъ спаинскимъ човекомъ до саме Пеште доћи, безъ да самъ зато и едне крайцаре платіо. Хвала имъ и данасъ на њеновой любви.

Овде ђира сврши свою преповѣдку и рекне приѣтелима: кадъ мене нѣ самртный стра' смрвіо, то башъ неће ни васъ аѣя сагрти. Будите ми садъ весели — и честитаемъ вамъ опетъ те опетъ ново лѣто. (д.)

РАЗЛИЧНОСТИ.

МѢСТНА ВѢСТЬ.

Има дана у явноме животу повѣдини вароша, кои изъ памети пѣни жителя већ не исчезаваю, почемъ су сведоци сѣйни позоря, о којима се пише и често говори.

Данъ 22. о. м. био е овима падобанъ, и у дневной повѣстници наше вароши заузима ола место, достојно славе и споминяня. Како већ у прошаштоме листу явисмо, да ће бити на реченый данъ великолепне свечаности на овдѣшнимъ лединама справъ Београда, — тако е и было. За ютра изишли су онамо храбри наши Варадинци и Шайкаши и наместили се на зеленоме полю не далеко одъ Савске обале, вођени заповедаюћимъ господиномъ Бригадиромъ, генераломъ Драголовићемъ. Изъ вароши и обличкѣ околине многій е светъ такођеръ дошао био, но и на високой ледини града Београда и више доле на обали Саве рѣке стаяли су любопытни гледаоци у знатноме брою. После деветъ сатій приспео е на пароброду п. и. господињ губернаторъ и врховный заповѣдникъ наше крайне, графъ Коронини, кому се сакуплѣна господа страхопочитателно поклоне, и затимъ започне божія служба, кою е господињ Протопресвитеръ Савићъ служіо. Данъ е био лепъ и приѣтанъ, те войска и ини народъ слушали су съ великомъ побожносћу богослуженіе, ербо и гласъ красногъ пѣнія разлегао се на далеко по тихоме воздуху и морао е слушатель дубоко тронути.

Молили смо се свемогућему Творцу неба и землѣ, да намъ поживи нашегъ витешкогъ премилостивогъ Цара Франца Иосифа I. на многа и многая лѣта; къ тому и груванъ товова са ратскогъ, разнимъ заставама накіћеногъ пароброда являло е на све стране, да намъ неизмѣрна радость срца обузима, почемъ царевъ именданъ толикомъ одушевлѣносћу и срдечномъ искреносћу слависмо.

По свршеной божіој служби прешли су изъ Београда на нашу страну господа генералконзули: аустрійскій, енглезкій и прайскій, и господа попечители србски, именно: г. г. Коста Николаевичъ, Мариновичъ и Стеванъ Марковићъ, а одъ стране

попечительства иностранн' дѣла начальникъ одѣленія: госп. Дрѣ Коста Цукнић.

Лепо се поздравиле са господиномъ Губернаторомъ, кой њеново честитанѣ веселимъ лицемъ приѣми и дуже времена съ њима се разговараше. Затимъ е следовала пуцнява изъ пушакъ наше войске, и дефилиранѣмъ исте узъ свираѣ банде предъ госпудомъ оконча се свечаность, коя е до 11 сатій пре подне траяла.

Господа генералконзули и господа попечители врате се у Београдъ господињ пакъ Губернаторъ оде праћенъ ово-странномъ господомъ на пароброду натрагъ у варошъ нашу и одудъ после полне истогъ дана одпутуе дагъ у Бачку.

Пољ, на кому се та величествена свечаность обдржала, назначено е у повѣстници силнимъ писменима, ербо е на њму судбина народна више пута већ решена была, и зато мислимо, да данъ двадесетвторый о. м., когъ у благоме миру здраво весело проведосмо, никада већ заборавити нећемо (д.)

ОБШТЕПОЛЕЗНО.

— Млоге се газдарице туже да имъ краве при музено на миру не стое, да се ногама бацаю, крозь што се млеко квари. Круто везиванѣ и стезанѣ у подобнимъ случаевима не помаже, ербо се краве на то юштъ већма помаме и горѣ се бацаю, зато е најболѣ, кадъ се при таквой неприлики комадъ крпе у ладной води намочи и та добро нақвашена крпа онда кравама на крста метне. Драженѣ хладне воде чини, да краве одъ бацаия и топотаня престану, те мирно помусте се даду. Умолявамо наше читатель, нарочито по седима, да ово простое средство свима, кои краве музе, тимъ више препоруче, што се сходимъ потребованѣмъ истога сва досада, кою пакостне краве газдарицама кадкадъ наносе, лако препречити може. —

— Чађу одъ фуруна' яко е полезно средство за гноивъ во-ѣака', чега ради око стабла сваке вочке малый одукъ копати

треба, у којој се толико чађа метне, колико у размери спрамъ дебљине дрвета доста бити може. Затимъ се чађъ са земљомъ добро покрити и стабло у наоколо съ водомъ залити мора. Овај поступакъ после две три године ваља повторити, и следство тога ће бити, да ће се плодъ дрвета за чудо умложити. Препоручуемо ово посве ѿтино средство гноеня свимъ господарима, кои вођняке имаду, и мислимо, да ће имъ трудъ, ако се нечимъ позовали буду, богато награђенъ бити, а особито у предѣлима, гди се чађарнице налазе, може се тай гной башъ и забадава набавити. —

СМЪСИЦЕ.

Бсу ли стари народи пушили? Ово питањъ занимало е већ доста пута испитатељъ стародревни ствари, и читамо у некимъ новинама, да су народи јошгъ пре Херодота (на 450. година пре Христа), имено у Азији и у севернимъ предѣлима Европе за пушецъ знали, и да су и сами Грци и Римљани овоме обичају привикнули. Ово доказују речени испитатељи, наводећи изъ Херодотове повѣстнице и изъ природне исторіе старіегъ Плиніуса нека места, гди говоре о малимъ цѣвицама, крозъ које, кадъ ѿ ѿ тро до уста метне, димъ пролази. Нашли су новиегъ времена цѣви съ малимъ округлимъ дулицама међу другимъ старимъ посуђемъ у римскимъ развалинама, и учени наши испитатељи надају се, да ће помоћю кемичке (лучбене) науке те цѣви у дулице моћи различити, да потомъ дознаду, съ чимъ су иъгда напућне биле. Ако имъ то садъ пође за рукомъ и они докажу, да су наши одавна већ премиинувиши предци доста пушили, имѣемо лепе утѣхе, ербо ћемо онда увѣрени бити о старој истини: да нема живота безъ сисалке, т. е. безъ дуле. Мы ово до знания наши племенити дубавци садъ стављамо и надамо се, да ћеду се тој вѣсти, која имъ путове давной прошлости изъ нова крчи, одъ свегъ срца радовати: мнѣ бо ео човеку знати, да су му већ и прадѣди пушили а можда и смотке (цигаре) правили, које су посве добре биле. —

Храбра путница — Ида Файферъ ѿѿ име и родомъ е изъ Беча — обишла е скоро сву земљу и лане текъ се вратила изъ унутрашнѣ Азије, гди е међу дивљацима боравила, кои се јошгъ до данасъ човечимъ месомъ хране. Очевиодно јо, која само еднимъ слугомъ и то полудрацемъ праћена путоваше, милостивыи Богъ чувао, да е све опасности на овоме грозномъ путу избегла и срећно опетъ својма у Бечъ се вратила. Она е лепи редки ствари изъ онихъ предѣла, у којима е била, са собомъ донела и написала потомъ знатну књигу, у којој своя путованя обширно преповеда. Госпоја Файферъ превалила е већ шесету годину живота и мислио бы человекъ, да ѿѿ е неће

више путовати по далекоме свету. Али тому не тако. Страсть путованя педаде ѿѿ мира ни покоя кодъ куће, и ето већ читасмо, да е она пре неколико дана опетъ путнички штапъ у руке узела и одпутовала преко Енглезке, гди е кодъ више отмени особа — међу којима се и сунругъ краљице, херцегъ Албертъ, налази — новчане помоћи добила; она намерава изъ нова поодити предѣле „людождера“, и можемо се садъ надати занимателнимъ и за науку не само земљописцу но и повѣстничку важнимъ новостима, ако она предузето путовањъ срећно сврши. То да получи, искрено ѿѿ желе почитатељи иъѿни. —

„Дай ми новаца“, рекне едномъ приликомъ некиј грађанинъ изъ Коринта философу Диогенесу, кои е башъ замишљено на друму стао. Диогенъ на то се сagne къ земљи, захвати нешто праха съ прстима и каже потомъ грађанину; „я новаца немамъ, но шта одъ Бога имадемъ, свесрдно ти дамъ: ево ти праха. —

Јвљамо са великомъ жалосћу, да су намъ вредна и поштена лица Ђракъ и Петакъ управо данасъ оставку написали и у руке дали. Она овако гласи:

Господине! Мы идемо, одкудъ смо и дошли. Неправда овогъ света тера насъ одавде. Шта? Заръ мы нисмо дѣломъ показали, да смо мудре, паметне и досетливе главе? Па опетъ имаде ѿѿ, кои бы казали: да то не истина? Не ли то неправда грдна, нечувена? А друго: камо су наше паре? Были сте намъ обрекли за сваку досетливостъ дукатъ у злагу, а дали сте намъ — колико? Ево вамъ квитирамо, што смо одъ Васъ до данасъ добили: 0000000000. Бролли Вы съ леве или съ десне стране, изиђи ће Вамъ едно те едно, т. е.: ништа на ништа.

И садъ съ Богомъ остави, доорны господине; како намъ е, то мы најболъ знамо; како ће намъ бити, за садъ непитайте, еръ мы то јошгъ и сами незнамо, а — што се незна, о томъ не треба ни говорити.

Мы се у осталоме на Васъ несрдимо, а зашто бы се и срдили, кадъ намъ башъ ништа ниште ни учинили? Едногъ речи: мы полагамо како смо и дошли — съ празномъ торбомъ. Весела вамъ майка!

Ваши покорни слуге Ђракъ и Петакъ. (Пријѣчанъ уредничества.) Садражај овогъ писма мора насъ у срце дирнути — и то е узрокъ, да на исто ништа неогдоварамо. Желимо садъ нашимъ досетливимъ юнацима срећанъ путь и надамо се, да ћеду они можда опетъ икадъ у ове предѣле доћи, и кадъ то буде, рећи ћемо свесрдно: добро намъ дошли, слави Ђраче и Петае!

ОГЛАСИ.

КУЋА НА ПРОДАЈУ.

У овој вароши налази се на продај кућа на окретноме месту стоѣћа, која е изъ тврде грађевине сазидана; она се састои изъ више соба са куйномъ, съ бунаромъ у авлији и т. д., кои кућу желе купити, нека се изволе обратити на уредничество овогъ листа ради далъгъ извѣшеня.

Одговорный издаватель: I. K. Сопронъ.

Haus-Verkauf.

Es befindet sich hier in Semlin in lebhafter Gasse ein aus solidem Material gebautes Haus von mehreren großen, schönen Zimmern, Küche, Brunnen u. s. w. zu verkaufen. — Auskunft darüber in der Redaktion dieses Blattes.

Печатано књигопечатњомъ I. K. Сопрона.